

**Regeringens proposition till riksdagen med förslag till
lag om ändring av 7 § barnbidragslagen**

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I propositionen föreslås att barnbidragslagen skall ändras så att barnbidraget för familjens första barn som berättigar till barnbidrag höjs från nuvarande 90 euro till 100 euro per kalendermånad.

Eftersom de barnbidragsbelopp som betalas ut för det andra barnet eller ytterligare barn i familjen enligt förslaget bibehålls på samma nivå som nu föreslås det att lagrummet samtidigt ändras så att det nuvarande systemet med syskonförhöjning slopas och att barnbidragsbeloppet bestäms särskilt för varje påföljande barn.

Om barnet är i anstalts- eller familjevård på

kommunens bekostnad och barnbidraget betalas till kommunen eller om barnbidraget betalas till barnet självt, är barnbidraget enligt förslaget också 100 euro per kalendermånad.

Barnbidragets ensamförsörjartillägg föreslås nu stiga från 33,60 euro till 36,60 euro per barn och kalendermånad.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2004 och avses att bli behandlad i samband med den.

Lagen avses träda i kraft vid ingången av 2004.

MOTIVERING

1. Nuläge och föreslagna ändringar

Enligt 1 § 1 mom. barnbidragslagen (796/1992) betalas barnbidrag av statens medel för underhåll av ett barn som är bosatt i Finland och som inte har fyllt 17 år.

Enligt 7 § 1 mom. barnbidragslagen är barnbidraget 90 euro per barn och kalendermånad. Om en person som är berättigad till barnbidrag har rätt att lyfta barnbidrag för flera än ett barn, betalas till honom eller henne dessutom syskonförhöjning om 20,50 euro så att för det andra barnet som berättigar till barnbidrag betalas en syskonförhöjning, för det tredje två och för det fjärde barnet tre syskonförhöjningar samt för det femte och för varje påföljande barn fyra syskonförhöjningar (7 § 2 mom. barnbidragslagen). Barnbidragets belopp är för det andra barnet

110,50 euro, för det tredje barnet 131 euro, för det fjärde barnet 151,50 euro och för varje påföljande barn 172 euro per kalendermånad.

Enligt lagens 7 § 3 mom. betalas barnbidraget för en ensamförsörjares barn höjt med 33,60 euro per barn och kalendermånad. Med ensamförsörjare avses i barnbidragslagen en person som har rätt att lyfta barnbidrag och som i början av betalningsmånaden för barnbidraget inte lever i äktenskap eller som före betalningsmånadens början har flyttat ifrån sin make i syfte att upphöra med samlevnaden. Som ensamförsörjare anses dock inte en person som utan att ingå äktenskap fortgående lever tillsammans med en annan person i gemensamt hushåll under förhållanden av äktenskapsliknande natur.

Om barnet på kommunens bekostnad vårdas i anstalts- eller familjevård under en

längre tid än en kalendermånad, betalas barnbidraget med stöd av 11 § 1 mom. barnbidragslagen till den kommun som i första hand svarar för barnets vårdkostnader. Med barnbidraget skall därvid gottgöras de vårdkostnader som en enskild person, kommunen eller staten svarar för. Ett eventuellt överskott skall utges till den som har rätt till barnbidraget.

När barnet så som avses i familjevårdarlagen (312/1992) är placerat familjevård kan folkpensionsanstalten efter att ha hört socialnämnden berättiga familjevårdaren att lyfta barnbidraget (11 § 2 mom. barnbidragslagen).

Om barnet på ovan avsett sätt är i anstalts- eller familjevård och barnbidraget betalas till kommunen eller om bidraget med stöd av 12 § 1 mom. barnbidragslagen betalas till barnet självt, då det har fyllt 15 år, är barnbidraget 90 euro per kalendermånad. För barn till ensamförsörjare betalas barnbidraget dock höjt med 33,60 euro per kalendermånad.

Barnbidragsbeloppen har senast ändrats den 1 juli 1995. Samtidigt skapades det nuvarande systemet som bygger på jämnstor syskonförhöjning, där basbarnbidraget är ett barnbidrag för ett till barnbidrag berättigat barn. Basbarnbidragets belopp blev 535 mark och syskonförhöjningens belopp 122 mark. Beloppen är sedan den 1 januari 2002, då euro infördes, 90 och 20,50 euro.

Barnbidrag är ett centralt medel när det gäller att utjämna familjernas kostnader för barn. Bidragets köpkraft har emellertid försvagats under åren 1995—2003 med totalt 13,2 % (FPL-index poängtal 1192/1349).

Under 1990-talet har det inte inträffat stora strukturella förändringar mellan familjer med olika antal barn. Däremot har andelen ensamförsörjarfamiljer av alla barnfamiljer fortlöpande ökat. Ensamförsörjarfamiljerna utgör ca 17 % av alla familjer som får barnbidrag och för denna grupp har utkomsten försvagats av olika orsaker. Statistiskt var fattighetsrisken redan år 2000 dubbelt så stor för ensamförsörjarfamiljerna som för de övriga barnfamiljerna.

År 2002 fanns det totalt 1 044 060 till barnbidrag berättigade barn, varav barnen till ensamförsörjare utgjorde 156 674. År 2003

beräknas de till barnbidrag berättigade barnen vara 1 038 100, varav 158 500 är barn till ensamförsörjare. Antalet barn väntas sjunka ytterligare, så att antalet till barnbidrag berättigade barn år 2004 uppskattas vara 1 032 100. Antalet barn i ensamförsörjarfamiljer beräknas då vara i stort sett detsamma, men andelen barn till ensamförsörjare ökar i förhållande till det totala antalet barn.

Enligt regeringsprogrammet för statsminister Vanhanens regering skall barnbidragssystemets struktureras om 2004 så att alla barnfamiljer som omfattas av barnbidragssystemet drar nytta av reformen. Barnbidragen höjs och höjningen hänför sig till det första barnet. Enligt regeringsprogrammet skall också ensamförsörjartillägget av barnbidraget ses över.

Det föreslås att barnbidraget för familjens första till barnbidrag berättigade barn höjs från nuvarande 90 euro till 100 euro per kalendermånad. Detta innebär en 11,1 procents höjning av barnbidraget för det första barnet i familjen. Barnbidragets ensamförsörjartillägg föreslås bli höjt från 33,60 euro till 36,60 euro.

Från den sista meningen i 7 § 3 mom. barnbidragslagen föreslås strykning av orden ”utan att ingå äktenskap” samt ”i gemensamt hushåll” eftersom begreppet ”under förhållanden av äktenskapsliknande natur” är tillräckligt exakt som sådant. Den föreslagna strykningen betyder inte någon ändring i saken.

Eftersom barnbidragens nivåhöjning bara föreslås gälla det barnbidrag som utbetalas för familjens första barn är det nödvändigt att slopa den jämnstora syskonförhöjningen. Det föreslås därför en teknisk ändring i 7 § 2 mom. barnbidragslagen, så att det barnbidragsbelopp som betalas bestäms för varje barn anges särskilt i momentet. Enligt förslaget utbetalas i barnbidrag för det andra barnet 110,50 euro, för det tredje barnet 131 euro, för det fjärde barnet 151,50 euro och för varje påföljande barn 172 euro per kalendermånad. På detta sätt förblir barnbidragsbeloppen för det andra barnet eller ytterligare barn i familjen desamma som nu.

Höjningar av ovan avsedd omfattning görs också i det barnbidrag som betalas ut om barnet är i anstalts- eller familjevård och

barnbidraget betalas till kommunen, samt i det barnbidrag som med stöd av 12 § 1 mom. barnbidragslagen betalas ut till barnet självt, om det har fyllt 15 år. Barnbidraget föreslås i dessa fall vara 100 euro per kalendermånad. För ensamförsörjares barn betalas barnbidraget höjt med 36,60 euro per kalendermånad.

2. Propositionens ekonomiska verkningar

2.1. Verkningar på den offentliga ekonomin

Barnbidrag betalas ut för barn under 17 år. Beräkningar visar att 2004 kommer barnbidrag att betalas ut för i genomsnitt 1 032 100 barn per månad. Av dessa är ca 158 500 barn till ensamförsörjare. För ensamförsörjares barn betalas det ut ett högre barnbidrag. Enligt beräkningar finns det 2004 ca 573 400 familjer som får barnbidrag.

År 2002 var barnbidragsutgifterna 1 357 760 572 euro. I 2003 års budget har det anslagits 1 350 200 000 euro för utbetalning av barnbidrag.

Med anledning av lagändringen beräknas barnbidragsutgifterna stiga med 74 100 000 euro på årsnivå. Ökningen har beaktats i budgetpropositionen under moment 33.15.52, vars slutsumma är 1 417 700 000 euro.

I siffrorna ingår inte barnbidrag för barn som bor på Åland. Dessa barnbidrag betalas av landskapet Åland.

2.2. Verkningarna på familjernas ekonomiska ställning

Syftet med förslaget är att korrigera barnbidragens eftersläpning när det gäller köpkraft. De föreslagna höjningarna av barnbidraget gäller alla barnfamiljer som får barnbidrag. Genom förslaget förbättras också ensamförsörjarfamiljernas ekonomiska ställning.

3. Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts som tjänsteutskottdrag vid social- och hälsovårdsministeriet. Representanter för Folkpensionsanstalten har hörts vid beredningen.

4. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2004.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av 7 § barnbidragslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i barnbidragslagen av den 21 augusti 1992 (796/1992) 7 §, sådan den lyder i lag 530/2001, som följer:

7 §

Barnbidragets storlek

Barnbidraget är 100 euro per barn och kalendermånad.

Om en i 6 § avsedd person har rätt att lyfta barnbidrag för flera än ett barn, är barnbidragets belopp för det andra barnet 110,50 euro, för det tredje barnet 131 euro, för det fjärde barnet 151,50 euro och för varje påföljande barn 172 euro per kalendermånad.

För en ensamförsörjares barn betalas barnbidraget höjt med 36,60 euro per kalendermånad. Med ensamförsörjare avses i denna lag en person som har rätt att lyfta barnbidrag och som i början av betalningsmånaden för barnbidraget inte lever i äktenskap eller som före betalningsmånadens början har flyttat

ifrån sin make i syfte att upphöra med samlevnaden. Som ensamförsörjare anses dock inte en person som lever tillsammans med en annan person under förhållanden av äktenskapsliknande natur.

Om barnet så som avses i 11 § 1 mom. är i anstalts- eller familjevård och barnbidraget betalas till kommunen eller om bidraget med stöd av 12 § 1 mom. betalas till barnet självt, är barnbidraget 100 euro per kalendermånad. För barn till ensamförsörjare betalas dock barnbidraget höjt med 36,60 euro per kalendermånad.

—
Denna lag träder i kraft den 1 januari 2004.
Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

Helsingfors den 16 september 2003

Republikens President

TARJA HALONEN

Omsorgsminister *Liisa Hyssälä*

Lag

om ändring av 7 § barnbidragslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i barnbidragslagen av den 21 augusti 1992 (796/1992) 7 §, sådan den lyder i lag
530/2001, som följer:

Gällande lydelse

7 §

Barnbidragets storlek

Barnbidraget är 90 euro per barn och kalendermånad.

Om en i 6 § avsedd person har rätt att lyfta barnbidrag för flera än ett barn, betalas till honom eller henne dessutom syskonförhöjning om 20,50 euro så att för det andra barnet som berättigar till barnbidrag betalas en syskonförhöjning, för det tredje två och för det fjärde barnet tre syskonförhöjningar samt för det femte och för varje därpå följande barn fyra syskonförhöjningar.

För en ensamförsörjares barn betalas barnbidraget höjt med 33,60 euro per kalendermånad. Med ensamförsörjare avses i denna lag en person som har rätt att lyfta barnbidrag och som i början av betalningsmånaden för barnbidraget inte lever i äktenskap eller som före betalningsmånadens början har flyttat ifrån sin make i syfte att upphöra med samlevnaden. Som ensamförsörjare anses dock inte en person som *utan att ingå äktenskap fortgående* lever tillsammans med en annan person i *gemensamt hushåll* under förhållanden av äktenskapsliknande natur.

Om barnet så som avses i 11 § 1 mom. är i anstalts- eller familjevård och barnbidraget betalas till kommunen eller om bidraget med stöd av 12 § 1 mom. betalas till barnet självt, är barnbidraget 90 euro per kalendermånad. För barn till ensamförsörjare betalas dock barnbidraget höjt med 33,60 euro

Föreslagen lydelse

7 §

Barnbidragets storlek

Barnbidraget är 100 euro per barn och kalendermånad.

Om en i 6 § avsedd person har rätt att lyfta barnbidrag för flera än ett barn, är *barnbidragets belopp för det andra barnet 110,50 euro, för det tredje barnet 131 euro, för det fjärde barnet 151,50 euro och för varje påföljande barn 172 euro per kalendermånad.*

För en ensamförsörjares barn betalas barnbidraget höjt med 36,60 euro per kalendermånad. Med ensamförsörjare avses i denna lag en person som har rätt att lyfta barnbidrag och som i början av betalningsmånaden för barnbidraget inte lever i äktenskap eller som före betalningsmånadens början har flyttat ifrån sin make i syfte att upphöra med samlevnaden. Som ensamförsörjare anses dock inte en person som lever tillsammans med en annan person under förhållanden av äktenskapsliknande natur.

Om barnet så som avses i 11 § 1 mom. är i anstalts- eller familjevård och barnbidraget betalas till kommunen eller om bidraget med stöd av 12 § 1 mom. betalas till barnet självt, är barnbidraget 100 euro per kalendermånad. För barn till ensamförsörjare betalas dock barnbidraget höjt med 36,60 euro

Gällande lydelse

per kalendermånad.

Föreslagen lydelse

per kalendermånad.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2004.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.
